РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството

ДО
Г-ЖА КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА БАКЕП

На Ваш № 26-БП-ОПРР/30.07.2025 г.

ОТНОСНО: Предложения във връзка с процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите" от Националния план за възстановяване и устойчивост

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЦВЕТАНСКА,

Във връзка с Ваше писмо с вх. № 92-00-440 от 30.07.2025 г., в което отправяте предложения за оптимизиране и ускоряване на процеса по изпълнение на процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите" от Националния план за възстановяване и устойчивост, предоставям следната информация:

Въпрос 1. Счетоводна отчетност на проектите

„При отчитане на разходите от бенефициентите се изисква да предоставят счетоводни извлечения, при които да се проследи разходът по договора за финансиране в частта за БФП и частта за собствено финансиране. Разделянето на разхода по компоненти „безвъзмездна финансова помощ (БФП)" и „собствено финансиране (СФ)" в счетоводните извлечения не е счетоводно обосновано. Причината е, че не съществуват отделни счетоводни събития или фактури за всяка от тези части. Такова разделение би представлявало изкуствено разделяне, което не съответства на реалното протичане на стопанските операции и би усложнило необосновано счетоводния процес.

Разходите се осчетоводяват в пълния им размер съгласно приложимите счетоводни стандарти, като това не противоречи на принципа за водене на аналитична счетоводна отчетност за всички разходи и плащания по проекта. Изискването за обособеност се изпълнява чрез отделни счетоводни сметки и нива на аналитичност, без необходимост от изрично разпределение по източници на финансиране в самите счетоводни извлечения.

Допълнително, информацията за пропорцията между БФП и СФ се отразява във финансовите отчети, подавани в ИСУН, чрез структурирани таблични форми, предназначени именно за тази цел. Следователно, налагането на изискване за дублиране на тази информация и в счетоводните документи е ненужно и административно неоправдано. Изискването особено много затруднява големите предприятия например, които обичайно разчитат на интегрирани ERP системи от висок клас, като SAP, за управлението на своите счетоводни и финансови потоци. Тези системи са структурирани така, че да отразяват реални бизнес процеси, да осигуряват проследимост и точност в осчетоводяването, както и да гарантират съответствие с националното и международно счетоводно законодателство.

Изискването за разделяне на всеки разход по два компонента – част от БФП и част от собствено финансиране, създава значителни затруднения в среда като SAP поради следните причини:

1. Разходите се осчетоводяват като единен запис – при получаване на фактура и последващо осчетоводяване, SAP третира разхода като едно цяло, свързано с конкретен договор, бюджетна позиция и функционален обект. Разделянето на този запис на два елемента (БФП и собствен принос) не е присъщо за стандартните SAP процеси и изисква ръчна намеса или изграждане на допълнителни вътрешни правила и процедури.

2. Налагат се изкуствени операции и вътрешни трансакции – за да се отрази технически изисканото разделяне, организациите често прибягват до симулиране на двойно осчетоводяване или създаване на "огледални" вътрешни разходи, които нямат реална стойност за управлението, но се налагат само с цел съответствие с формалното изискване на СНД. Това натоварва счетоводните екипи, създава риск от несъответствия и води до загуба на проследимост.

3. Допълнителна административна тежест и увеличени разходи – в практиката на предприятията това изискване налага ангажиране на допълнителен човешки ресурс, често с висока експертиза, за да се гарантира правилното разпределение. В определени

случаи се налагат дори ИТ промени в SAP системата, свързани с допълнителна конфигурация или разработка, което води до извънредни разходи.

Допълнително и не на последно място, такова изискване не се налага по силата на регулаторна уредба. Предвид изложеното, настойчиво молим УО да възприеме подхода на останалите УО на програмите, финансиране чрез ЕФСУ, за да не се обременяват излишно бенефициентите с ненужни счетоводни операции и допълнителна административна тежест.“.

Отговор: Съгласно сключените договори за финансиране, отчетените от крайните получатели разходи във връзка с инвестицията следва да бъдат отразени в специално открити за целта аналитични сметки за проекта или в отделна счетоводна система, независимо от източника на финансиране (ПВУ и собствени средства). Заложените изисквания относно аналитичната счетоводна отчетност са в изпълнение на утвърдените Системи за управление и контрол на Министерство на финансите по ПВУ, където е регламентирано, че по време на изпълнение на инвестицията се извършват проверки на финансово-техническите отчети за „наличие на адекватна счетоводна система на КП, позволяваща аналитична отчетност/самостоятелен фирмен код за всички трансакции по инвестицията, финансирана от ПВУ, които да позволяват разграничаване на разходите и на финансовите потоци при финансиране и от други източници“. Изискването за аналитично счетоводно отчитане, независимо от поддържаната отчетност в Информационната система за Механизма е съгласно чл. 8, ал. 1, т. 12 и чл. 11, ал. 2, т. 7 от ПМС № 157 от 7 юли 2022 г., за изпълнение от крайните получатели и проверка и потвърждение от СНД на „осигурена аналитична счетоводна отчетност от крайните получатели за всички разходи и извършени плащания по инвестицията, за произтичащите от тях вземания и задължения, както и за съпоставимостта на финансовата информация, която се включва във финансово-техническия отчет“.

В допълнение, подробните правила за счетоводното отразяване на разходите са описани в Раздел 7.3 „Счетоводна отчетност“ от Условията за изпълнение на процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите“. Съблюдаване изпълнението на горните условия е част от отговорностите на Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ (ГД СППРР) към МРРБ в качеството й на СНД, съгл. приложение 1 към чл. 3, ал. 1, т. 3 от ПМС № 157 от 7 юли 2022 г.

Относно използването на SAP при отразяване на счетоводни статии при счетоводната отчетност на Крайни получатели, бихме могли да поясним, че ГД СППРР в

МРРБ е Управляващ орган трети програмен период, както и СНД по ПВУ, като в рамките на този дълъг времеви интервал е използвал единствено SAP за счетоводните си записи по програмите. Именно водени от богатия си опит, можем да потвърдим, че този програмен продукт може и поддържа аналитичности от различно естество, вкл. на ниво безвъзмездна финансова помощ/собствено финансиране. Предвид, че отчетностите и на ниво СНД и на ниво КП следва да са разделени по източници на финансиране, прилагането на разделение и счетоводно е задължително.

В заключение, счетоводните записи по проекти, финансирани по ПВУ, прилагани аналогично от всички СНД, са в изпълнение на указания на Министерство на финансите, както и са в съответствие със заложените съфинансирания в договорите за предоставяне на финансова подкрепа, респективно отчитане по проектите чрез ИСУН. В този смисъл, последващата отчетност на СНД към Министерство на финансите, се осъществява отново с разделеност в източниците на финансиране на средства по проектите и чрез ИСУН и чрез SAP.

Въпрос 2. Специално обособена сметка по проекта.

„Изискването за специално обособена сметка по проекта, по която УО да превежда безвъзмездната помощ е напълно ненужно. Това се изискваше преди доста години и от други управляващи органи, но основният смисъл бе да не се генерира под никаква форма печалба от безвъзмездните средства, а в нова сметка по-лесно може да се проследява лихвата, върху БФП, преведена като авансова сума по ДБФП. Към момента такова изискване не е необходимо, защото лихвите по депозитните сметки са нулеви, а съгласно правилата за изпълнение на инвестициите, финансирани чрез НПВУ, авансово плащане не се превежда към изпълнителите, помощта се възстановява на база на реално извършени разходи, т.е. няма как да се начисляват лихви върху „бъдещи средства“.

В този смисъл, предлагаме това изискване залегнало в Договорите да отпадне.“.

Отговор: Въпросът относно обособената банкова сметка по проекта беше поставен от Вас и в предходна кореспонденция – въпрос и отговор №5 от писмо №92-00-119(14) от 12.03.2025 г.

В допълнение към вече изразеното становище, правим и следните уточнения:

При разработване на Насоките за кандидатстване, Условията за изпълнение и прилежащите документи, СНД не може да отразява моментното състояние на фискалните условия и банковите процеси към определена дата. Условията за кандидатстване са основополагащ документ, приложим за всички крайни получатели по дадената процедура

и гарантиращи равно третиране на същите. Не на последно място, обръщаме внимание, че договорите за финансиране по процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите“ следва да са в напреднала фаза, предвид крайния срок за изпълнение на инвестициите и крайните получатели следва вече да са изпълнили всички първоначални условия, заложени в договорите за финансиране. Напомняме Ви, че всяка промяна, свързана с клаузи от договора за финансиране следва да бъде извършена след подписване на допълнително споразумение (анекс), без да поставя даден краен получател в по-привилегировано положение спрямо останалите.

Въпрос 3. Ускоряване на процеса по сключване на договори с под-изпълнители в рамките на проектите

„Както знаете, в рамките на проектите за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите, е необходимо първо да бъдат разработени и съгласувани по надлежния ред технически проекти съгласно ЗУТ. В съгласувателния процес на тези проекти участват множество институции, като електроразпределителните компании, ВиК дружествата, газоразпределителните компании, ГД ПБЗН, РИОСВ, РДНСК и др. Преди да бъде съгласуван съответния технически проект и да бъде издадено разрешение за строеж по надлежния ред, изпълнителите по ДБФП не искат да поемат риск за предварително обявяване на обществените поръчки, тъй като в хода на съгласуване, може да се наложи извършване на промени в проектната документация, респективно изменение на техническите спецификации – част от тръжните документи. В тази връзка, отправяме към Вас молба, в качеството на ресорно министерство, да изискате от компетентните институции, ангажирани в процеса на съгласуване на техническите проекти съгласно ЗУТ, да ускорят издаването на съответните становища/разрешителни, за да може изпълнителите на инвестициите в рамките на проектите да успеят да изберат изпълнителите на СМР/доставки и да изпълнят предвидените дейности в оставащия кратък срок за приключване и отчитане на ДБФП, финансирани от НПВУ.“.

Отговор:

Договорите за финансиране по процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите“ са изключително разнородни и включват проекти с различни характеристики на обектите на интервенция, като и различен по обем и обхват на дейностите. В този смисъл в зависимост от особеностите на конкретен проект и категорията на обекта на интервенция, при съгласуването и одобрението на разработените от крайните получатели технически и инвестиционни проекти участват различни по брой и функции компетентни органи. В тази връзка не е възможно да се приложи хоризонтален подход на подкрепа към всички отговорни институции. В случай на необходимост оставаме на разположение за подкрепа при представяне от Ваша страна на конкретни казуси и проблеми, възникнали в процесите на изпълнение на договорите за финансиране по отношение на своевременно съгласуване на инвестиционните проекти на крайните получатели.

ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА,
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР И
РЪКОВОДИТЕЛ НА СНД

Формат на електронен подпис: .p7s

гр. София, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ №17-19
тел. 9405 900, факс 987 25 17 e-mail: e-mrrb@mrrb.government.bg
www.mrrb.government.bg;